

1. Tarih bilimi; geçmişten günümüze meydana gelen olay ve olguları kronolojik bir süreçte ele aldığı için olay ve olgular arasında neden-sonuç ilişkilerini ortaya koyar. Tarihî bir bilgiye, araştırma yaparak ve kaynak kullanılarak ulaşılır. Ulaşılan farklı kaynaklarda tespit edilen çelişkili ifadeler belirlenir.

Buna göre tarih biliminin;

- I. Çok yönlü düşünme,
- II. Kanıt kullanarak açıklama,
- III. Sorgulama gücünü geliştirme

gibi becerilerinden hangisinin gelişmesine katkı sağladığı savunulabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

2. İnsan; mensubu olduğu toplumu, ülkeyi ve dünyayı anlamak için geçmişi bilmek zorundadır. Geçmişini bilmeyen bir toplum, hafızasını yitirmiş, akıntıya kapılmış gibidir. Tarih; geçmişin ışığında bugünün ve yarının aydınlatılmasını sağlar. Böylelikle geçmişteki hataları tekrar etmeyen toplumlar, gelecekle ilgili doğru planlama ve analizlerle daha iyi bir yaşam düzeyine ulaşır.

Metne göre tarih bilimi ile ilgili aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşılamaz?

- A) Tarih öğrenmenin birçok sebepten dolayı gerekli olduğuna
- B) Tarihî süreçte değişimlerin dünyayı tanımaya katkı sağladığına
- C) Tarih biliminin bugün ile geçmiş arasında bağ kurduğuna
- D) Bilimsel gelişmelerin tarih bilimine olan ihtiyacı kaldırdığına
- E) Tarihin geleceğe yönelik alınan kararlara etki ettiğine

3. Tarih pozitif bir bilim olup diğer bilimlerin kullandığı bütün yöntemleri kullanmasına rağmen deney ve gözlem metodunu kullanmaz.

Tarih Biliminin deney ve gözlem yapmamasının nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarihi olayların tekrarlanamaz olması
- B) Olay kahramanlarının hayatta olmaması
- C) Olay üzerinden uzun zaman geçmesi
- D) Olay mekânlarının değişmesi
- E) Olay ile ilgili kaynakların yetersizliği

4. Türk Dilinin ilk yazılı eserleri olan Orhun Kitabeleri hakkında araştırma yapmak isteyen Ata Berk,

I. Epigrafi, II. Paleografya, III. Heraldik verilen tarihe yardımcı bilim dallarının hangilerinden

faaydalanmalıdır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

5. Kadeş Antlaşması, dünya tarihinde eşitlik ilkesine dayanan en eski antlaşmadır. Antlaşma çivi yazısıyla gümüş plakalar üzerine dönemin diploması dili Akadca olarak yazılmıştır. Ayrıca Kadeş Antlaşması'nda Hitit kralının yanında kraliçenin de mührü bulunmaktadır. Bu antlaşmanın gümüş levhalara kazınmış olan asıl metinleri kayıptır. Mısır'da tapınakların duvarlarına kazınan antlaşmanın bir nüshası da, 1906 yılında Boğazköy kazılarında kil tablet olarak bulunmuş olup İstanbul Arkeoloji Müzesi'nde sergilenmektedir.

Bu paragrafa göre, Kadeş Antlaşması üzerinde araştırma yapan bir tarihçinin, tarihe yardımcı bilim dallarının hangisinden faydalandığı söylenemez?

- A) Arkeoloji
- B) Diplomatik
- C) Paleografya
- D) Kronoloji
- E) Antropoloji

6.

I. Geçmişten günümüze meydana gelen olay ve olguların zamanını tespit ederek sıralar.

II. Siyasi belgelerin cins, şekil ve içerik olarak değerlendirmesini yapar.

III. Kazı yolu ile toprak ve su altındaki maddi kalıntıları ortaya çıkarır.

IV. Yazıları, alfabeleri ve bunların zaman içerisindeki değişimlerini inceler.

Tanımları verilen tarihe yardımcı bilim dalları, aşağıdaki seçeneklerden hangisinde doğru olarak sıralanmıştır?

- A) Paleografya - Diploması - Kronoloji - Arkeoloji
- B) Diploması - Kronoloji - Paleografya - Arkeoloji
- C) Arkeoloji - Paleografya - Kronoloji - Diploması
- D) Kronoloji - Diploması - Arkeoloji - Paleografya
- E) Paleografya - Kronoloji - Diploması - Arkeoloji

7. Cüveynî "Tarih-i Cihangüşa" adlı eserinde Uygur bölgesini gezerken rastladığı garip işaretlerle yazılmış taşlardan söz etmektedir. Daha sonra Danimarkalı Messerschmidt'in 1721'de bu eseri görerek Avrupa bilim camiasına tanıtması üzerine birçok bilim adamı bu yazıların kime ait olduğu hakkında tahminlerde bulunmuştur. Bu bilim insanlarının bazıları bu yazıların; Prusyalılara, İskitlere, Yunanlara ve Latinlere ait olduğunu ileri sürmüştür. Bölgeye giden birçok araştırmacı burada kazılar yaparak yeni kalıntılar tespit etmiştir. Kitabelerin okunuşunu ilk çözen Danimarkalı W. Thomsen olmuş, Türklerin yaşantılarına, töresine, kültürüne ve devlet yönetimine dair bilgilerle birlikte bu abidelerin Türklere ait olduğunu tüm dünyaya duyurmuştur.

Metne göre, tarih biliminin aşağıdaki hangi bilim dalından yararlandığı söylenemez?

- A) Arkeoloji B) Nümizmatik C) Epigrafi
D) Paleografya E) Etnografya

8. "Tarihin konusu, her türlü insan faaliyetleri ve bu faaliyetlerin yeryüzünde bıraktığı etkili değişimlerdir. Ancak tarih bilimi tanımı gereği her olayı neden-sonuç zincirinde incelediğinden, bu insan faaliyetlerinin de sebeplerini kendisine konu edinir. İşte kavimleri bulundukları yerden göçe zorlayan bir doğa olayı, örneğin kuraklık, böylece tarihin konusu olurur..." **diyen bir tarihçi, tarihin konusu ve kapsamı ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisini vurgulamıştır?**

- A) Meydana geldiği zamanın şartlarını yansıttığını
B) Birden çok sebebinin olabileceğini
C) Geçmişte yaşanmış olaylar olduğunu
D) Yalnızca insan faaliyetleriyle sınırlanamayacağını
E) Tarihi bilgilerin değişebilir olduğunu

9. Orhun Yazıtları'ndan faydalanan bir makale yazan araştırmacı, bu süreçte aşağıda verilen hangi tür kaynaktan faydalanmıştır?

- A) I. el kaynak B) II. el kaynak
C) Sözlü kaynak D) Görüntülü kaynak
E) Çizili kaynak

10. Mısır bölgesindeki bir topluluğun nüfus artış hızı ve çokluğuyla ilgili tarihsel bir rivayeti inceleyen tarihçi İbn Haldun, söz konusu rivayetin kabul edilebilir olmadığını belirterek reddetmiştir. Rivayeti reddetmesini şu sözlerle açıklamıştır: "Çünkü bu rivayet fizik ve tabiat kanunlarına aykırı."

İbn Haldun'un tarihsel bir rivayeti reddederken kullandığı bu metoda bakılarak tarih bilimi hakkında aşağıdaki yargılardan hangisine varılamaz?

- A) Bir araştırma alanı olarak tarihi diğer bilim dallarından bağımsız düşünmemek gerekir.
B) İyi bir tarihçi olmak için sadece tarih bilmek yeterli değildir.
C) Bir bilim dalı olarak tarih, diğer bilim dallarıyla devamlı ilişkili olmayı gerektirir.
D) Tarihçi ele aldığı konulara farklı bakış açılarından bakabilmelidir.
E) Tarihçi olayın geçtiği mekanda ve zamanda araştırma yapmadan yargıda bulunmamalıdır.

11. "Moğolistan sınırlarında Kök Türk tarihini araştırmak isteyen bir araştırmacı, yaptığı kazılarda bu döneme ait kap kakak, kağan ile hatununun birlikte resimlerinin bulunduğu para ve at eyerlerine rastlamıştır."

Verilen bu bilgilerden hareketle araştırmacı;

- I. Arkeoloji II. Filoloji
III. Nümizmatik IV. Etnografya
gibi tarihe yardımcı bilim dallarının hangilerinden faydalanmıştır?

- A) I ve II B) II ve III C) I ve IV
D) I, II ve III E) I, III ve IV

12. Geçmişten günümüze kadar meydana gelen olay ve olguların sırasını tespit ederek tarih araştırmalarında tarihçiye yardımcı olan bilim dalı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Filoloji B) Kronoloji C) Arkeoloji
D) Antropoloji E) Epigrafi

13. Tarih bilimi ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılamaz?

- A) Bulgularını tarafsız (objektif) olarak sunar.
B) Ana kaynaklara ulaşmak önemlidir.
C) Diğer bilim dallarından yardım alır.
D) Deney ve gözlem yöntemini kullanır.
E) İnsan topluluklarının yaşayışlarını inceler.

14. Herodotos; tarih, insanların ve insan topluluklarının başlarından geçenleri kaydetme yoluyla edinilen bilgidir.

İbn-i Haldun; tarih, gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır. Olayların ilkeleri incedir, nitelik ve sebepleri hakkındaki bilgi derindir.

Halil İnalcık; gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.

Ahmet Cevdet Paşa; tarih bir olayın sadece filan tarihte olduğunu bilmek değil, geçmişte meydana gelen olayları değerlendirmek ve bu olaylardan ders almaktır.

Buna göre; tarihle ilgili tanım ve yorumlara dikkat edildiğinde aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Geçmişle ilgili olduğu
- B) Merkezinde insanın yer aldığı
- C) Belgelere dayandığı
- D) Nedenselliğe muhtaç olduğu
- E) Bilgilerin değişebilir olduğu

15. Orta Asya Türk tarihi ile ilgili bir araştırma yapmak isteyen Özge, Orta Asya'da bulunan Türk yazıtlarını okumak için aşağıdaki bilim dallarının hangisinden faydalanmalıdır?

- A) Arkeoloji B) Diploması C) Epigrafi
- D) Kronoloji E) Nümizmatik

16. Geçmişteki insan faaliyetlerini, neden-sonuç ilişkisi içerisinde yer göstererek ve belgelerden yararlanarak araştıran bilim dalına tarih denir.

Bu tanımda tarih biliminin hangi özelliğine yer verilmemiştir?

- A) Kaynaklardan faydalandığı
- B) Nedenselliğe sahip olduğu
- C) Kronolojiye yer verdiği
- D) Eski devirleri aydınlattığı
- E) Olayların geçtiği mekânı belirttiği

17. Aşağıda verilen tarihe yardımcı bilimler ve inceleme konularına bakılarak hangisinin yanlış eşleştirilmiştir?

- A) Kronoloji - Olayların zamanı
- B) Epigrafi - Kitabeler
- C) Diplomatik - Siyasi belgeler
- D) Nümizmatik - Eski paralar
- E) Paleografya - Armalar

18.

I. Tarih öncesi devirler bölümlere ayrılırken, insanların kullandığı araç ve gereçler esas alınmıştır.

II. Tarih çağları, insanlığı etkileyen önemli olaylara göre birbirinden ayrılmıştır.

Yukarıda verilen iki bilgiye bakılarak çıkarılacak en doğru yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tarih çağlarının daha uzun bir zaman aralığını kapsamaktadır.
- B) Tarih öncesi devirler oldukça uzundur.
- C) Tarih öncesi gelişmeleri ayırtırmakta bilgi yetersizliği vardır
- D) Devir ve çağların adlandırılmasında izlenen yöntem birbirinden farklıdır.
- E) Tarih bilimi tarih çağlarını daha önemli görmektedir.

19. Tarih; geçmişte yaşayan insanların siyasi, sosyal, kültürel, ekonomik vb. her türlü faaliyetlerini konu edinir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisinin tarihinin inceleme alanlarından biri olduğu söylenemez?

- A) Islahat Fermanı
- B) Düzenli ordu sistemi
- C) İslamiyet'in yayılması
- D) Küresel ısınma
- E) Kavimler Göçü

20. 1296 yılında Mısır Firavunu II. Ramses'in orduları, Hitit ordularını kendi toprağı olan Suriye'de bulup yok etmek için yola çıktı. Ancak Mısır - Hitit çatışmaları kesin olarak sonuçlanmamış bu durum iki tarafı barış yapmaya zorlamıştır.

Paragrafta bulunan bilgilerde tarih biliminin aşağıdaki özelliklerinden hangisine yer verilmemiştir?

- A) Geçmişte yaşanmış olayları incelediği
- B) Her tarihi olayın belirli bir zamanda gerçekleştiği
- C) Her tarihi olayın belirli bir mekânda gerçekleştiği
- D) Her tarihi olayın sebepler ve sonuçları olduğu
- E) Tarihi olayların tekrarlanamaz olduğu

CEVAP ANAHTARI

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
E	D	A	C	E	D	B	D	A	E
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
E	B	D	E	C	C	E	D	D	E

OGM Materyal sorularından derlenmiştir...